

Overzicht taalbeschouwelijke focussen

4 > spelling

Grammaticale focus	Voorbeelden van een fout tegen deze focus uit ons corpus	Extra uitleg
Hoofdletter plaatsen aan het begin van de zin en bij eigennamen	<i>Met Vriendelijke groeten</i> <i>ik voel mij niet zo goed vandaag.</i> <i>beste mevrouw smets</i> <i>ik heb ook natuurlijk de vraag wanneer ik deze toets kan inhalen ?</i> <i>de tafels zijn rond dat vind ik minder goed dan kunnen ze makkelijker met elkaar praten.</i> <i>beste Leerkrachten</i>	Het overzicht van de regels voor het gebruik van hoofdletters vind je hier. We zien dat er veel fouten worden gemaakt tegen de hoofdletter in de zakelijke e-mail. De <u>aanspreking en afsluitende begroeting</u> krijgen een hoofdletter. De <u>eerste zin van een e-mail</u> begint ook met een hoofdletter. Normaal gezien volgt na de aanspreking geen komma. Enkel wanneer je toch een komma plaatst, krijgt de eerste zin van de e-mail geen hoofdletter.
Fonetische spelling vermijden	<i>Meschien; moregen; bevoorbeeld; biemer; consentreren; weineg; plafon; futeristisch; souvenirs; voetbalturnooi</i>	Het Nederlands heeft een overwegend fonetische spelling. Met een klank correspondeert een letter. Toch is er <u>geen een-op-een relatie tussen fonemen en lettertekens</u>. Zo klinken sommige klanken in de spreektaal als een doffe e, maar worden ze toch met een andere letter geschreven (bijvoorbeeld: <i>weinig</i>); sommige klanken spreek je

		in de spreektaal niet uit (Bijvoorbeeld: <i>plafond</i>); sommige woorden houden hun Engelse of Franse spelling (bijvoorbeeld: <i>beamer</i>).
De regels van verdubbeling, verenkeling en verlenging toepassen	<i>Woonen, maaken, raamen, groote kant, mijn heele familie, een groote auto, ...</i> <i>Heriner, gelukig, alleen maar die geweer, waneer, herinering, kommagetalen, lekker, tikertje, ..</i> <i>Het houd van de kast, de banken zijn ront, woortjes leren, ...</i>	In een open lettergreep passen we voor lange klinkers <u>verenkeling</u> toe. Bijvoorbeeld: <i>hele, ramen, grote, ...</i> In een gesloten lettergreep <u>verdubbelen</u> we na een korte klank de medeklinker. Bijvoorbeeld: <i>tikkertje, lekker, wanneer, ...</i> Om te horen of een woord op d of t eindigt, pas je de <u>verlengingsregel</u> toe. Je voegt een e of en toe en dan hoor je of je een d of t moet schrijven. Bijvoorbeeld: <i>ronde dus rond; een houten tafel, dus hout.</i>
Woorden met tweeklanken juist spellen	<i>allebij</i> <i>Ik zij tegen hun, mama zij dat papa ziek was, dan zij mama dat papa moet rusten</i> <i>Hij zij dat de monsters gevaarlijk waren</i> <i>Ze zijden</i> <i>kouwgom</i> <i>afgelijd</i> <i>versprijd over het lokaal</i> <i>wijnig</i> <i>bijde geslachten,</i>	Er zijn geen algemene regels voor het gebruik van <u>ij of ei</u>. Hier vind je wel een aantal tendenzen en een lijst met veel voorkomende twijfelgevallen. Het valt op dat er in het corpus veel fouten gemaakt werden bij de spelling van 'allebei', 'beide' en 'bij de' en ook bij het onderscheid tussen 'zij' en 'zei'. Er zijn ook geen vuistregels voor het gebruik van <u>ou of au</u>. We kunnen wel zeggen dat de ou vaker voorkomt in het Nederlands. De meeste fouten worden gemaakt wanneer een woord met zowel ou als au voorkomt met een betekenisverschil, bijvoorbeeld <i>rauw/rouw</i>. Hier kan je meer lezen over ou of au.

Werkwoorden in de tegenwoordige tijd, de verleden tijd en het voltooid deelwoord correct schrijven	<i>Ik <u>vindt</u> het al heel leuk dat er groepjes zijn. dat <u>betekend</u> dat die kan verplaatsen en het zelfde <u>geld</u> voor de stoelen. Het beeldscherm lijkt me wel goed omdat dan de les wel leuker <u>word</u>. Ik <u>vindt</u> het klaslokaal mooi met die stoelen. Skaten <u>vindt</u> ik ook heel leuk</i> <i>Ik <u>sliepde</u> Het snoep <u>werdt</u> Ze <u>helpde</u> mij overeind De auto <u>starte</u> Mama <u>deedte</u> de bosjes snel uit elkaar</i> <i>Wat er was <u>gebeurt</u> De verdachte is <u>ondervraagt</u> <u>Geovergeeft</u> De leerlingen zullen altijd <u>gedraait</u> moeten zitten Ik vind dat de plaats van de banken <u>verandert</u> moet worden.</i>	Hier vind je een overzicht van de regels voor het vervoegen van de werkwoorden. Veelvoorkomende fouten in ons corpus zijn <u>sterke werkwoorden</u> die zwak vervoegd worden en wanneer <u>meerdere vormen van een werkwoord hetzelfde klinken, maar anders gespeld worden</u>. Leerlingen kiezen dan vaak voor de meest voorkomende vorm. Bijvoorbeeld: van het werkwoord <i>vinden</i> bestaan <i>vind</i> en <i>vindt</i>. Leerlingen schrijven dan vaker 'ik <i>vindt</i>'. Van het werkwoord <i>gebeuren</i> is het voltooid deelwoord <i>gebeurd</i> gekender dan de tegenwoordige tijd <i>gebeurt</i>. Kinderen schrijven dan vaker 'het <i>gebeurd</i>'. Hier leer je meer over waarom deze fouten vaak gemaakt worden.
---	--	---

Woorden met tussenletters correct schrijven	<i>Boektassen</i> <i>Pannekoeken</i>	In sommige samenstellingen voeg je <u>tussenletters</u> <u>-e of -en of -s</u> toe. Wanneer je -e of -en moet toevoegen en wanneer je wel of niet een -s toevoegt, lees je hier.
Getallen tot 20 voluit schrijven	<i>Ik zal normaal maar 1 dag afwezig zijn.</i> <i>Het zal maar voor 1 dag zijn.</i> <i>Ik vind ze niet comfortabel om er 8 uur te moeten zitten.</i>	Er bestaan geen harde regels voor het voluit schrijven van getallen. De vuistregel is dat je <u>getallen tot 20</u> en <u>alle tientallen voluit</u> schrijft in een tekst.
Werkwoordstijden niet vermengen	<i>Mijn ouders <u>waren</u> dus de beste ze <u>helpen</u> me veel.</i> <i>Ik <u>zat</u> als tiener altijd al in het internaat. Ik <u>heb</u> veel <u>stress</u> soms als het effe druk is op school. Ik <u>dan</u> altijd een brief in mijn bed als ontspanning.</i> <i>Opeens, <u>zag</u> ik mijn vriend in zijn zwarte auto zitten. Ik <u>liep</u> naar zijn auto en <u>begon</u> op zijn raam te kloppen. Hij <u>doet</u> de deur open en <u>staart</u> me aan met rare blik.</i>	<u>Je kiest best één werkwoordstijd en je hanteert die consequent.</u> Als je je tekst in de verleden tijd schrijft, ga je dus niet zonder een goede reden overschakelen naar de tegenwoordige tijd en andersom. Een uitzondering hierop vormen aanhalingen, citaten. Deze formuleer je in de tijd waarin ze uitgesproken zijn.

Woorden met woordtekens correct spellen (koppelteken, trema, accent)	<i>Gsmnummer</i> <i>Verenigd-Koninkrijk</i> <i>Drieen</i> <i>Geöpereerd</i> <i>S'avonds</i> <i>Mais</i>	De woordtekens in het Nederlands zijn het <u>koppelteken</u>, de <u>apostrof</u> en het <u>trema</u>. Hier vind je de regels voor het koppelteken. Hier vind je regels voor het trema. Hier vind je de regels voor de apostrof.
Samenstellingen aaneenschrijven	<i>Voetbal ploeg</i> <i>Teken academie</i> <i>Zomer vakantie</i> <i>Hoofd zuster</i> <i>Een zelfde</i> <i>Terug komen</i> <i>Knutsel werkjes</i> <i>Bij naam</i> <i>Zee klassen</i>	In het Nederlands worden <u>samenstellingen</u> in de regel <u>aaneengeschreven</u>. We zien dat samenstellingen, wellicht door de invloed van het Engels, door veel leerlingen in twee woorden worden geschreven. Hier kan je meer lezen over het aaneenschrijven.